

Kroneskjul med døden

Robert J. Buhl

Det hele startede på et eller andet kødmarked i Wuhan i Kina og udviklede sig snart til en verdensomspændende gemmeleg, hvor vi leger at vi er bange for døden, alt imens det snarere er erkendelsen af døden vi skjuler os for, for corona-døden er først og fremmest tal og statistikker vi kan muntre os med som surrogat for den ubevægelige stilling i Superligaen, corona-døden er "457 døde", "130 indlagte", "34 på intensiv", og vi tænker aha, dét er altså »døden«: "457", "130" og "34", nå, jamen for fanden, hvad er det så vi går sådan og tisser i bukserne over, det vedrører jo ikke mig, for jeg er »mig«, jeg er ikke et *plot* i et statistisk datasæt, jeg er hverken "457", "130" eller "34", jeg er Robert J. Buhl, smuttet ud af min mors skød som en skoldet mandel af sit skind på Haderslev Sygehus en sensommerdag i 1991, hvor døden fik en lussing i kraft af et nyt liv, eller bare en ny abonnent serveret i hospitalets lighvide klæder, for jeg subscriberer vist på døden, ligesom en del andre, og faktisk følger subskribenttallet fuldstændig proportionalt fødselstallet, og selv Kristeligt Dagblad kan ikke måle sig med den succes som døden har, der i sit medlemsblad i radikal forstand kan lokke med "tid til fordybelse", døden, som ikke er et tal, men som under coronakrisen er blevet kvantificeret, som den typisk bliver det, selv om dødens kvantitet for den enkelte hurtigt er enumereret: 1, min død, din død, *døden*, og derfor klinger det mere af en Liv og Sjæl-overskrift end en virkelig erfaring, at coronakrisen har gjort os "bevidste om vores skrøbelighed", for jeg begriber selvfølgelig stadigvæk ikke min endelighed, jeg gnasker mine havregryn og laver mine porteføljeopgaver med behørig opmærksomhed på henvisninger og litteraturliste og "god stil i akademiske opgaver", og *min* død, den må vi lige tage en anden gang, men der bliver aldrig nogen anden gang, der er *denne* gang, denne ene gang, og så er der ellers bare muld i munden og en orm i røven i graven, og så kommer man ikke langt med en fodnote "angående de dødes opstandelse: se evangeliet om Jesus Kristus verdens frelser og forløser", for toget er kørt, prammen har lagt fra land og også *du* nåede færgen, medmindre den postulerede erkendelse af vores skrøbelighed kan identificeres med den på landsplan målbart tiltagede lyst til at kaste håndklædet i ringen og ansigtet i aperitifbowlen, stikke de gamle, mølædte drømme og ambitioner skråt op og flasken til munden, fordi "værdighed" og en "værdig død" er blevet opfundet af alle de tusedrenge, der er bange for døden, og som tror de kan tæmme den ved at pakke den ind i glitterpapir og søndagstøj, eller ved et forvandle den til en statistik over døde *hitherto*, for den statistiske død er ikke min død, den statistiske eller kvantificerede død er døden som *abstraktum*, den er bare »døden«, sprog, eller »457«, et tal, og den har ingen sandhedsværdi for mig, ligesom alt jeg ikke tilegner mig, ikke har sandhedsværdi for mig, for det jeg lever efter, det tror jeg på, og det jeg tror på, lever jeg efter, og når jeg lever i ignorance over for døden, så har jeg ikke tilegnet mig døden som *min* død, den har ingen realitet for mig, den er bare en gang eksistentiel pølsesnak, den er noget vi hygger os med på en bodega en sen natte-time, hvor vi rigtig tror os i stand til at komme ind under huden

på den, men vi går i baren for at købe friske forsyninger, for vi er ikke inde under huden på andet end hyggen, dén har vi tag i, men døden, den forbliver dette stumme »andet«, som vi ikke kan få hold om med teorier og hypoteser, den er en elusiv virkelighed, en vi kan høre rumstere omkring i værelset ved siden af, men når vi går ind for at se efter, er der ingen, og vinduet står åbent, og gardinerne vajer sagte i natteluft, og vi hvisker ud i rummet for at forstå, men den forbliver tavs, og vi forbliver uvidende, og måske er det for det bedste, måske er det vitterlig vores lykke og held, at døden ikke for os er andet end en Temalørdag-programrække, ikke andet end et par artikler i Weekendavisens Ideer-sektion, og at coronakrisen gudskelov ikke har ændret på dette, for dette er jo ikke *døden*, det er lige så lidt min død, som den enkelte numeriske addition i statistikken er det, og hvis coronakrisen ikke har ladet mig erfare min egen mortalitet, så har krisen ikke åbnet op for noget teologisk perspektiv, for teologien har at gøre med dette ene: min eksistens, mit liv, mit lille, sølle, belortede liv, og hvad fanden der skal blive af det nu da jeg skal dø, teologien vedrører den enkeltes eksistens, og derfor er døden i teologiens øjne altid kun den enkeltes død, din og min død, og de manges død er ikke et teologisk problem, og kristendommen har ikke noget at sige os, hvis ikke vi har begrebet hvad vores virkelighed er, og når vi ikke har gjort det, så tror vi i stedet at kristendommen har alle mulige forskellige ting at sige os om de forskelligste ting i verden, så medmindre coronakrisen tydeliggør det problem som eksistensen udgør i sig selv, det i ganske specifik forstand *personlige* problem, så har den ingen teologisk prægning, *but what do I know*, måske krisen har affødt et helt uforudset kvantum af dødserkendelse, måske vi er blevet eksistentielt oplyste som aldrig før, hvilket vel i så fald vil vise sig i en øget tilstrømning til kirkerne, fulde huse til gudstjenesterne simpelthen og halleluja hele vejen rundt, men på en tungsindig dag kunne man fristes til at overveje, om ikke folkekirkelivet falder tilbage i den samme, efterhånden hævdvundne, medlemsmæssige atrofi, for præsterne har slet ikke fået travlt under krisen, sjælesorgssamtalerne er ikke blevet flere, telefonerne tier, hvorimod sjælesorgseksperter og andre muntre typer har fået travlt med at forklare dette forhold med alle mulige ting, der ikke sætter fingeren på det ømme punkt, at folk ikke har fået mere brug for den gamle gigtplagede krikke kaldet kirken, der bare står og vrinsker lidt uengageret om noget med nogen der “døde for vores synders skyld”, og hvad så med døtrene, og det har folk sgu ikke brug for, tænker de, og det forstår man vel på sin vis godt, og samtidig tænker man, at de ikke har brug for det, fordi de ikke aner hvad de har brug for, fordi krisen ikke har lært dem at de skal dø, ligesom den ikke har lært mig, at jeg skal dø, den har bare lært mig at onlineundervisning ikke er min kop te, så post-corona-kirkelivsopblomstringen udebli- ver, fordi det tætteste coronakrisen kommer på at incitere nye vækkelsesbølger er det umis- kendelige element af vækkelse i den interimistiske forøgelse i interessen for fællessang, men om der går en lige, dydsiret linje fra fællessang med Faber i den bløde sofa til salme- sang næste søndag på bænkeryggen af den ukomfortable krikke, hvor vi i bedste fald kan ane døden i orgelspillets manglende puls, det må tiden vise, for den evindelige kværnen i dagspressen om den nydeligt og embedsmandsordentligt kvantificerede død gør os ikke klogere på vores eksistensvilkår, for *min* død er ikke en kvantitet, er ikke “virus” og “ka- rantæne”, “håndsprit” og “prisen på et menneskeliv”, den er en morbid kvalitet ved min

tilværelse, et nyt skår i den musselmalede porcelæn, en foruroligende stivhed i smilet på mine læber.